

Bryssel 22.11.2022
C(2022) 9508 final

KOMISSION LAUSUNTO,

annettu 22.11.2022,

Suomen alustavasta talousarviosuunnitelmasta

{SWD(2022) 950 final}

(Ainoastaan suomen- ja ruotsinkieliset tekstit ovat todistusvoimaiset)

KOMISSION LAUSUNTO,

annettu 22.11.2022,

Suomen alustavasta talousarviosuunnitelmasta

(Ainoastaan suomen- ja ruotsinkieliset tekstit ovat todistusvoimaiset)

YLEISIÄ NÄKÖKOHTIA

1. Asetuksessa (EU) N:o 473/2013 vahvistetaan säännökset, joilla tehostetaan finanssipolitiikan seuranta euroalueella ja varmistetaan, että kansalliset talousarviot ovat yhdenmukaisia vakaus- ja kasvusopimuksen sekä talouspolitiikan koordinoinnin eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä annetun talouspolitiikan ohjauksen kanssa.
2. Asetuksen (EU) N:o 473/2013 6 artiklassa edellytetään, että jäsenvaltiot toimittavat komissiolle ja euroryhmälle vuosittain viimeistään 15. lokakuuta tulevaa vuotta koskevan alustavan talousarviosuunnitelmansa, jossa esitetään julkisyhteisöjen sektorin ja sen alasektoreiden talousarvionäkymien päänäkökohdat.
3. Vakaus- ja kasvusopimuksen yleinen poikkeuslauseke on ollut aktivoituna maaliskuusta 2020.¹ Komissio totesi 23. toukokuuta 2022 eurooppalaista ohjausjaksoa koskevassa tiedonannossaan², että talousnäkökymien lisääntynyt epävarmuus ja suuret heikkenemisriskit sodan jatkuessa Euroopassa, ennennäkemätön energian hintojen nousu ja jatkuvat toimitusketjujen häiriöt edellyttävät vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen jatkamista vuonna 2023, ja katsoi, että edellytykset lopettaa sen soveltaminen vuodesta 2024 täyttyvät. Jatkamalla yleisen poikkeuslausekkeen soveltamista vuonna 2023 annetaan kansalliselle finanssipolitiikalle mahdollisuus reagoida tarvittaessa nopeasti, samalla kun varmistetaan joustava siirtyminen pandemian aikaisesta talouden laajasta tukemisesta kohti enenevässä määrin väliaikaisia ja kohdennettuja toimenpiteitä ja maltillista finanssipolitiikkaa, mikä on edellytys julkisen talouden kestävyuden varmistamiselle keskipitkällä aikavälillä.³
4. Asetuksella (EU) 2021/241 perustetusta elpymis- ja palautumistukivälineestä annetaan rahoitustukea uudistusten ja investointien toteuttamiseen, erityisesti vihreän siirtymän ja digitaalisen muutoksen edistämiseksi, ja vahvistetaan näin talouksien palautumiskykyä ja potentiaalista kasvua. Osa tästä tuesta myönnetään rahoitustukena, jota ei makseta takaisin (avustuksina), mikä merkitsee unionin talousarviosta rahoitettua finanssipoliittista elvytystä. Yhdessä koheesipolitiikan rahastojen ja oikeudenmukaisen siirtymän mekanismin kanssa elpymis- ja palautumistukiväline tukee oikeudenmukaista ja osallistavaa elpymistä EU:ssa Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin mukaisesti. Se myös vauhdittaa kasvua ja

¹ Komission tiedonanto neuvostolle vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimisesta, COM(2020) 123 final, 20. maaliskuuta 2020.

² COM(2022) 600 final.

³ Neuvosto hyväksyi 17. kesäkuuta 2022 suosituksensa vuoden 2022 kansallisista uudistusohjelmista ja vuoden 2022 vakaus- ja lähentymisohjelmia koskevat lausuntonsa, joissa otetaan huomioon vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen jatkaminen vuoteen 2023. (Ks. <https://www.consilium.europa.eu/fi/meetings/ecofin/2022/06/17/>)

työpaikkojen luomista keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä ja vahvistaa näin julkisen talouden kestävyyttä. Komission 18. toukokuuta 2022 antaman ehdotuksen⁴ mukaan tukivälineellä olisi myös pyrittävä parantamaan unionin energiajärjestelmän palautumiskykyä vähentämällä riippuvuutta fossiilisista polttoaineista ja monipuolistamalla energiahuoltoa unionin tasolla, jäljempänä 'REPowerEU-tavoitteet'.

5. Neuvosto muistutti 12. heinäkuuta 2022 suosituksissaan⁵, joissa se antoi vuoden 2022 vakausohjelmista lausunnon, että finanssipolitiikan kokonaisvirityksen paras mittari on tällä hetkellä perusmenojen muutos suhteessa keskipitkän aikavälin potentiaaliseen kasvuun⁶. Muutoksen mittaamisessa käytettävät perusmenot eivät sisällä päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä ja covid-19-kriisiin liittyviä väliaikaisia hätätoimenpiteitä mutta niissä ovat mukana elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muista unionin rahastoista rahoitetut menot. Finanssipolitiikan kokonaisviritystä laajemmassa tarkastelussa kiinnitetään huomiota myös kansallisesti rahoitettujen⁷ juoksevien perusmenojen (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä ja covid-19-kriisiin liittyviä väliaikaisia hätätoimenpiteitä) ja investointien kehitykseen, jotta voidaan arvioida, onko kansallinen finanssipolitiikka maltillista ja onko sen koostumus sopusoinnussa vihreän siirtymän ja digitaalisen muutoksen, energiaturvallisuuden ja sosiaalisen ja taloudellisen palautumiskyvyn varmistamisen kanssa.
6. Häiriöt, joita Venäjän hyökkäys Ukrainaan on aiheuttanut, vaikuttavat sekä suoraan että välillisesti EU:n talouteen ja vievät sitä hitaamman kasvun ja nopeamman inflaation uralle. Inflaatiopaineiden voimistuminen ja laajeneminen ovat nopeuttaneet euroalueen rahapolitiikan normalisoitumista. Julkiset menot toimenpiteisiin, joilla hillitään korkeiden energiakustannusten sosiaalisia ja taloudellisia vaikutuksia ja jotka liittyvät turvallisuuteen ja puolustukseen sekä humanitaariseen apuun Ukrainasta paenneille, rasittavat julkista taloutta. Venäjän Ukrainaan kohdistamasta hyökkäyksestä aiheutuvan makrotaloudellisen häiriön erityisluonne ja sen pitkän aikavälin vaikutukset EU:n energiaturvallisuuteen edellyttävät vuoden 2023 finanssipolitiikan huolellista suunnittelua. Talouden laajapohjainen finanssipoliittinen elvytys ei vaikuta vuonna 2023 perustellulta. Sen sijaan olisi painotettava heikommassa asemassa olevien suojelemista, automaattisten vakauttajien toimimista sekä väliaikaisten ja kohdennettujen toimenpiteiden toteuttamista energiakriisin vaikutusten lieventämiseksi ja humanitaarisen avun antamiseksi Venäjän Ukrainaan kohdistamaa hyökkäystä pakeneville. Samalla olisi säilytettävä ketteryys sopeutta tarvittaessa. Finanssipolitiikassa olisi yhdistettävä investointien lisääminen kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen kasvun hillitsemiseen. Elpymis- ja palautumissuunnitelmien täysimääräinen ja oikea-aikainen täytäntöönpano on ratkaisevan tärkeää investointien lisäämiseksi. Finanssipolitiikalla olisi pyrittävä säilyttämään velkakestävyys ja lisäämään

⁴ COM(2022) 231 final.

⁵ Neuvoston suositus, annettu 12 päivänä heinäkuuta 2022, Suomen vuoden 2022 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Suomen vuoden 2022 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto, EUVL C 334, 1.9.2022, s. 213.

⁶ Tässä lausunnossa esitetyt finanssipolitiikan viritystä ja sen osatekijöitä koskevat arviot ovat komission arvioita, jotka perustuvat komission syksyn 2022 talousennusteen perustana oleviin oletuksiin. Komission arviot keskipitkän aikavälin potentiaalisesta kasvusta eivät sisällä kaikkia myönteisiä vaikutuksia elpymis- ja palautumissuunnitelmaan kuuluvista uudistuksista, jotka voivat vauhdittaa potentiaalista kasvua.

⁷ Joita ei rahoiteta elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla eikä muista unionin rahastoista.

kasvupotentiaalia kestäväällä tavalla, mikä helpottaisi myös rahapolitiikan tehtävää eli sen varmistamista, että inflaatio palautuu ajallaan EKP:n 2 prosentin keskipitkän aikavälin tavoitteeseen. Vuotta 2023 koskevista finanssipoliittisista suunnitelmissa olisi noudatettava maltillista keskipitkän aikavälin sopeuttamisuraa, jossa otetaan huomioon julkisen talouden kestävyysaasteet, jotka liittyvät suuriin ja pandemian seurauksena edelleen kasvaneisiin velkasuhteisiin, sekä uudistukset ja investointihaasteet, jotka liittyvät vihreään siirtymään ja digitaaliseen muutokseen, energiaturvallisuuteen sekä sosiaaliseen ja taloudelliseen palautumiskykyyn.

7. Venäjän Ukrainassa käymä hyökkäyssota on johtanut siihen, että energian hinnat ovat edelleen huomattavasti nousseet ja niissä on heilahtelua. Tuontienergian hintahäiriö merkitsee jäsenvaltioiden taloudelle huomattavaa vaihtosuhteen heikkenemistä. Kesällä 2022 poikkeuksellisen korkeat lämpötilat lisäsivät sähkön kysyntää, samalla kun tietyistä teknologioista peräisin olevan energian tuotanto on teknisten ja säästä riippuvaisten olosuhteiden vuoksi ollut huomattavasti historiallisen tason alapuolella. Tämänhetkinen energiakriisi on vaikuttanut kielteisesti kaikkiin jäsenvaltioihin, joskin eri laajuudessa. Siksi tarvitaan nopeita ja koordinoituja toimia.
8. Koska talousarviovarat ovat rajallisia ja niitä on käytettävä mahdollisimman tehokkaasti, politiikkatoimien laatu ja muotoilu ovat erittäin tärkeitä, jotta yhteiskunnassa voidaan toteuttaa kestävä ja tasapuolinen sopeutus. Sen vuoksi toimenpiteissä olisi – myös korkeisiin energianhintoihin liittyvistä hätätoimenpiteistä 6. lokakuuta 2022 annetun neuvoston asetuksen mukaisesti – keskityttävä tarjoamaan väliaikaista tukea, joka on kohdennettu energian hintojen noususta eniten kärsiville kotitalouksille ja yrityksille, säilyttäen samalla oikeanlaiset kannustimet vähentää energian kysyntää ja lisätä energiatehokkuutta Euroopan vihreän kehityksen ohjelman⁸ mukaisesti. Poliitiikkatoimilla olisi myös edistettävä energiankulutuksen vähentämistä ja unionin energiaomavaraisuuden kehittämistä.

SUOMEA KOSKEVAT NÄKÖKOHDAT

9. Suomi toimitti vuotta 2023 koskevan alustavan talousarviosuunnitelmansa 13. lokakuuta 2022. Komissio on antanut sen perusteella asetuksen (EU) N:o 473/2013 7 artiklan mukaisesti seuraavan lausunnon.
10. Neuvosto suositti 12. heinäkuuta 2022 Suomelle⁹, että se toteuttaisi toimia, joilla varmistetaan vuonna 2023, että kansallisesti rahoitettavien juoksevien perusmenojen kasvu on linjassa kaiken kaikkiaan neutraalin finanssipoliitiikan virityksen¹⁰ kanssa, kun otetaan huomioon jatkettu väliaikainen ja kohdennettu tuki energian hintojen noususta eniten kärsiville kotitalouksille ja yrityksille sekä Ukrainasta pakeneville ihmisille. Suomen olisi oltava valmiina mukauttamaan juoksevia menoja tilanteen muuttuessa. Suomelle suositettiin myös, että se lisäisi julkisia investointeja vihreään

⁸ Komission tiedonanto Euroopan vihreän kehityksen ohjelmasta, COM(2019) 640 final.

⁹ Neuvoston suositus, annettu 12 päivänä heinäkuuta 2022, Suomen vuoden 2022 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Suomen vuoden 2022 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto, EUVL C 334, 1.9.2022, s. 213.

¹⁰ Suomen keskipitkän aikavälin potentiaalisen tuotannon kasvu (kymmenen vuoden keskiarvo), jota käytetään finanssipoliitiikan virityksen mittaamiseen, on komission syksyn 2022 talousennusteen perusteella nimellismääräisesti arviolta 4,9 prosenttia. Komission arviot keskipitkän aikavälin potentiaalisesta kasvusta eivät sisällä kaikkia myönteisiä vaikutuksia elpymis- ja palautumissuunnitelmaan kuuluvista uudistuksista, jotka voivat vauhdittaa potentiaalista kasvua.

ja digitaaliseen siirtymään sekä energiaturvallisuuteen, ottaen huomioon REPowerEU-aloite, muun muassa elpymis- ja palautumistukivälineen ja muiden unionin varojen avulla. Vuoden 2023 jälkeen Suomen olisi harjoitettava finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä.

11. Komissio antoi 23. toukokuuta 2022 perussopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla laaditun kertomuksen¹¹. Kertomuksessa arvioitiin Suomen julkisen talouden tilannetta, sillä vuonna 2021 sen julkinen velka suhteessa BKT:hen ylitti perussopimuksessa asetetun 60 prosentin viitearvon eikä noudattanut velan supistamista koskevaa vertailuarvoa. Kertomuksessa todettiin, että velkakriteeriä ei ollut noudatettu.

12. Komission syksyn 2022 talousennusteen mukaan Suomen talouden odotetaan kasvavan 2,3 prosenttia vuonna 2022 ja 0,2 prosenttia vuonna 2023 ja inflaation olevan 7,2 prosenttia vuonna 2022 ja 4,3 prosenttia vuonna 2023.

Alustavan talousarviosuunnitelman mukaan Suomen talouden odotetaan kasvavan 1,7 prosenttia vuonna 2022 ja 0,5 prosenttia vuonna 2023 ja inflaation arvioidaan olevan 6,7 prosenttia vuonna 2022 ja 3,4 prosenttia vuonna 2023. Komissio arvioi yksityisen kulutuksen kasvavan vuonna 2022 enemmän kuin suunnitelman perustana olevassa makrotalouden skenaariossa. Molemmissa kehitysarvioissa kotimaisen kysynnän odotetaan olevan tärkein kasvua vauhdittava tekijä vuonna 2023, vaikka komissio ennustaakin jonkin verran pienempää reaalisen BKT:n kasvua.

Kaiken kaikkiaan alustavan talousarviosuunnitelman taustalla olevat makrotalouden oletukset ovat vuoden 2022 osalta varovaisia ja vuoden 2023 osalta uskottavia.

Suomi noudattaa asetuksen (EU) N:o 473/2013 vaatimusta, sillä talousarvioesitys perustuu riippumattomien elinten laatimiin makrotalouden ennusteisiin.

13. Alustavassa talousarviosuunnitelmassa oletetaan, että elpymis- ja palautumistukivälineestä myönnettävillä avustuksilla rahoitettavien menojen määrä suhteessa BKT:hen on 0,2 prosenttia vuonna 2022, 0,2 prosenttia vuonna 2023 ja 0,1 prosenttia vuonna 2024. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla rahoitettavat menot mahdollistavat laadukkaiden investointien ja tuottavuutta lisäävien uudistusten tekemisen ilman suoraa vaikutusta Suomen julkisen talouden alijäämään ja velkaan. Komission syksyn 2022 talousennuste sisältää vastaavan määrän elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla rahoitettavia menoja.

14. Vuoden 2023 alustavassa talousarviosuunnitelmassa Suomen julkisen talouden alijäämän ennakoidaan kasvavan niin, että se on 2,2 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2023, kun se vuonna 2022 oli 1,4 prosenttia suhteessa BKT:hen. Syynä tähän ovat lähinnä talouden toimeliaisuuden heikkeneminen ja tämänhetkiseen geopoliittiseen tilanteeseen liittyvistä haasteista aiheutuvat lisämenot. Julkisen talouden velan ennakoidaan kasvavan niin, että se on 72,7 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2023, kun se vuonna 2022 oli 71,2 prosenttia suhteessa BKT:hen. Nämä kehitysarviot vastaavat komission syksyn 2022 talousennustetta.

Julkisen talouden näkymiin liittyy edelleen makrotalouden ennusteiden suuri epävarmuus, mukaan lukien Venäjän Ukrainaan kohdistamaan hyökkäykseen,

¹¹ Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla laadittu komission kertomus, COM(2022) 630 final, 23. toukokuuta 2022.

energian hintojen nousuun ja toimitusketjun häiriöiden jatkumiseen liittyvät makrotalouden riskit.

15. Julkisen talouden alijäämään vaikuttavat toimenpiteet, joita on toteutettu energian hintojen poikkeuksellisen, kesän aikana kiihtyneen nousun taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten torjumiseksi.¹² Komission syksyn 2022 talousennusteen mukaan näiden toimenpiteiden talousarviokustannukset ovat suhteessa BKT:hen 0,2 prosenttia vuonna 2022 ja 0,4 prosenttia vuonna 2023. Kyse on toimenpiteistä, jotka vähentävät valtion tuloja, kuten määräaikainen kotitalousvähennys sähkölaskun perusteella ja sähkön arvonlisäveron väliaikainen alentaminen 10 prosenttiin (joulukuun 2022 ja huhtikuun 2023 välisenä aikana), ja toimenpiteistä, jotka lisäävät menoja, kuten kotitalouksille myönnettävä väliaikainen sähkötuki ja ylimääräinen lapsilisä. Joidenkin toimenpiteiden voimassaolon on ilmoitettu päättyvän vuonna 2023 ja joidenkin vuoden 2024 loppuun mennessä. Useimmat toimenpiteet eivät vaikuta energian hintojen noususta eniten kärsiville kotitalouksille tai yrityksille kohdennetuilta¹³, ja useimmilla niistä ei täysin säilytetä energian kysynnän vähentämiseen ja energiatehokkuuden lisäämiseen kannustavaa hintasignaalia¹⁴. Näin ollen energian hintojen noususta eniten kärsiville kotitalouksille ja yrityksille myönnettävän väliaikaisen ja kohdennetun tuen määrä, joka voidaan ottaa huomioon arvioitaessa vuotta 2023 koskevan finanssipoliittisen maakohtaisen suosituksen noudattamista, on komission syksyn 2022 talousennusteen mukaan suhteessa BKT:hen arviolta 0,0 prosenttia vuonna 2022 ja 0,1 prosenttia vuonna 2023.

Julkisen talouden alijäämään vaikuttavat myös kustannukset, joita aiheutuu tilapäisen suojelun tarjoamisesta Ukrainasta paenneille. Komission syksyn 2022 talousennusteen mukaan kyseiset kustannukset ovat suhteessa BKT:hen 0,2 prosenttia vuonna 2022 ja 0,3 prosenttia vuonna 2023.

16. Kiinteän pääoman bruttomuodostuksen odotetaan komission syksyn 2022 talousennusteen perusteella ja Suomen vuoden 2023 alustavaan talousarviosuunnitelmaan sisällytetyt tiedot huomioon ottaen olevan suhteessa BKT:hen 4,3 prosenttia vuonna 2022 ja 4,4 prosenttia vuonna 2023, kun se vuonna 2021 oli 4,2 prosenttia. Siihen sisältyy investointeja vihreään siirtymään sekä energiaturvallisuuteen, kuten vähähiiliseen vetyyn sekä hiilidioksidin talteenottoon ja hyödyntämiseen, julkiseen latausinfrastruktuuriin ja kaasuntankkausverkkoon, tietoliikenneverkkojen laadun ja saatavuuden parantamiseen sekä teollisuuden prosessien suoraan sähköistämiseen ja vähähiilistämiseen. Nämä investoinnit rahoitetaan osittain elpymis- ja palautumistukivälineestä ja muista EU:n rahastoista.
17. Komission syksyn 2022 talousennusteessa arvioidaan, että vuoden 2023 finanssipolitiikan viritys on pitkälti neutraali (–0,2 % suhteessa BKT:hen¹⁵). Vuonna 2022 finanssipolitiikan viritys on ollut pitkälti neutraali (–0,2 prosenttia suhteessa BKT:hen).

¹² Vuoden 2023 alijäämäkehitykseen vaikuttaa myös covid-19-pandemiaan liittyvien väliaikaisten hätätoimenpiteiden asteittainen poistaminen kokonaan. Komission syksyn 2022 talousennusteessa näiden toimenpiteiden arvioidaan olevan 0,2 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2022.

¹³ Kohdennettujen toimenpiteiden määrä suhteessa BKT:hen on 0,0 prosenttia vuonna 2022 ja 0,1 prosenttia vuonna 2023 ja kohdentamattomien 0,2 prosenttia vuonna 2022 ja 0,3 prosenttia vuonna 2023.

¹⁴ Tulotoimenpiteiden määrä suhteessa BKT:hen on 0,1 prosenttia vuonna 2022 ja 0,0 prosenttia vuonna 2023 ja hintatoimenpiteiden 0,1 prosenttia vuonna 2022 ja 0,4 prosenttia vuonna 2023.

¹⁵ Negatiivinen (positiivinen) indikaattorin arvo tarkoittaa, että perusmenojen kasvu on suurempi (pienempi) kuin keskipitkän aikavälin talouskasvu, mikä osoittaa finanssipolitiikan olevan elvyttävää (kiristävää). Finanssipolitiikan viritykseen sisältyy unionin rahoittama finanssipoliittinen elvytys.

Kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen kasvulla vuonna 2023 (ilman uusia tulopuolen toimenpiteitä) arvioidaan olevan pitkälti neutraali vaikutus finanssipolitiikan kokonaisviritykseen.¹⁶ Siihen sisältyy energian hintojen poikkeuksellisen nousun taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten torjumiseksi toteutettujen tukitoimenpiteiden lisääntynyt vaikutus, joka on 0,2 prosenttia suhteessa BKT:hen¹⁷. Energian hintojen noususta eniten kärsiville kotitalouksille ja yrityksille suunnattujen väliaikaisten ja kohdennettujen tukitoimenpiteiden osuus tästä on 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen. Siihen sisältyvät myös kasvaneet kustannukset tilapäisen suojelun tarjoamisesta Ukrainasta paenneille (0,1 % suhteessa BKT:hen)].

Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muista EU:n rahastoista rahoitettujen menojen positiivisen vaikutuksen talouden toimeliaisuuteen arvioidaan kasvavan 0,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen vuonna 2023 vuoteen 2022 verrattuna. Kansallisesti rahoitettujen investointien ennakoidaan vaikuttavan finanssipolitiikan viritykseen neutraalisti, 0,0 prosenttiyksikköä vuonna 2023¹⁸.

18. Alustavaan talousarviosuunnitelmaan ei sisälly julkisen talouden kehitysarvioita vuoden 2023 jälkeen.
19. Neuvosto suositti 12. heinäkuuta 2022 myös, että Suomi esittäisi sosiaaliturvauudistusta koskevat politiikkaehdotukset, joilla pyritään lisäämään sosiaalietuusjärjestelmän tehokkuutta, parantamaan työnteon kannustimia ja myös tukemaan julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyyttä. Alustavassa talousarviosuunnitelmassa ei esitetä toimenpiteitä näiden suositusten noudattamiseksi.
20. Komission ennusteen perusteella ja alustavaan talousarviosuunnitelmaan sisällytetyt tiedot huomioon ottaen finanssipolitiikan kokonaisvirityksen arvioidaan olevan vuonna 2023 pitkälti neutraali. Myös kansallisesti rahoitettujen juoksevien menojen vaikutuksen finanssipolitiikan kokonaisviritykseen arvioidaan olevan pitkälti neutraali. Kaiken kaikkiaan kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen kasvu on sopusoinnussa neuvoston suosituksen kanssa. Suomi aikoo rahoittaa lisäinvestointeja elpymis- ja palautumistukivälineestä ja muista EU:n rahastoista, ja se myös jatkaa kansallisesti rahoitettuja investointeja. Suomi aikoo rahoittaa julkisia investointeja vihreään siirtymään ja energiaturvallisuuteen.

Kaiken kaikkiaan komissio katsoo, että Suomen alustava talousarviosuunnitelma on 12. heinäkuuta 2022 annettuun neuvoston suositukseen sisältyvän finanssipoliittisen ohjauksen mukainen.

Suomi on ottanut nopeasti käyttöön energiatoimenpiteitä osana poikkeukselliseen energian hintojen nousuun liittyviä hätätoimia. Voimassa olevien tukitoimenpiteiden jatkaminen ja/tai uusien tukitoimenpiteiden säätäminen energian korkeiden hintojen vuoksi lisäisi kansallisesti rahoitettujen nettomääräisten juoksevien menojen kasvua ja lisäisi ennustettua julkisen talouden alijäämää ja velkaa vuonna 2023. Siksi on tärkeää, että tällaiset toimenpiteet kohdistetaan paremmin energian hintojen noususta

¹⁶ Vuonna 2022 tämä osatekijä vaikutti kiristävästi 0,4 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.

¹⁷ Kohdennettujen hintatoimenpiteiden talousarviovaikutuksen arvioidaan lisääntyvän 0,1 prosenttia ja kohdennettujen tulotoimenpiteiden talousarviovaikutuksen pysyvän ennallaan (0,0 % suhteessa BKT:hen) ja kohdentamattomien hintatoimenpiteiden talousarviovaikutuksen arvioidaan lisääntyvän 0,2 prosenttia ja kohdentamattomien tulotoimenpiteiden talousarviovaikutuksen vähenevän 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen.

¹⁸ Muiden kansallisesti rahoitettujen pääomamenojen ennakoidaan vaikuttavan elvyttävästi 0,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.

eniten kärsiviin kotitalouksiin ja yrityksiin, jotta kannustimet energian kysynnän vähentämiseen säilyvät ja toimenpiteistä luovutaan, kun energian hintapaineet pienenevät.

Komissio katsoo myös, että Suomi ei ole vielä edistynyt talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä 12. heinäkuuta 2022 annettuun neuvoston suositukseen sisältyvien julkista taloutta koskevien suositusten rakenteellisen osan suhteen, ja kehottaa sen vuoksi viranomaisia nopeuttamaan edistymistä. Edistymistä maakohtaisten suositusten toteuttamisessa kuvataan kattavasti vuoden 2023 maaraportissa, ja sitä arvioidaan maakohtaisissa suosituksissa, joista komissio tekee ehdotuksen keväällä 2023.

Tehty Brysselissä 22.11.2022

Komission puolesta
Paolo GENTILONI
Komission jäsen

